

Ставки судового збору встановлюються у таких розмірах (2023р.):

Найменування документа і дії, за яку справляється судовий збір, та платника судового збору	Ставка судового збору		Сума (гривень)
1. За подання до суду:			
1) позовної заяви майнового характеру	юридічною особою	1,5 % ціни позову, але не менше 1 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб не більше 350 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб	01.01.23 - не менше 2684,00 ₴ та не більше 939400 ₴
	фізичною особою або фізичною особою-підприємцем	1 % ціни позову, але не менше 0,4 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб та не більше 5 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб	01.01.23 – не менше 1073,60 ₴ та не більше 13420,00 ₴
2) позовної заяви немайнового характеру	юридічною особою	1 розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб	01.01.23 – 2684,00 ₴
	фізичною особою або фізичною особою-підприємцем	0,4 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб	01.01.23 – 1073,60 ₴
3) позовної заяви:			
-про розірвання шлюбу	0,4 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб		01.01.22 – 1073,60 ₴
-про поділ майна при розірванні шлюбу	1 % ціни позову, але не менше 0,4 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб та не більше 3 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб		01.01.23 – не менше 1073,60 ₴ та не більше 8052,00 ₴
4) заяви у справах окремого провадження; заяви про забезпечення доказів або позову; заяви про перегляд заочного рішення; заяви про скасування рішення третейського суду (міжнародного комерційного арбітражу); заяви про видачу виконавчого документа на примусове виконання рішення третейського суду (міжнародного комерційного арбітражу); заяви про видачу виконавчого документа на підставі рішення іноземного суду; заяви про роз'яснення судового рішення, які подано; заяви про сприяння третейському суду (міжнародному комерційному арбітражу) в отриманні доказів:	юридічною особою	0,5 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб	01.01.23 – 1342,00 ₴
	фізичною особою або фізичною особою-підприємцем	0,2 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб	01.01.23 – 536,80 ₴
4-1) заяви про видачу судового наказу;	0,1 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб		01.01.23 – 268,40 ₴
4-2) заяви про скасування судового наказу;	0,05 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб		01.01.23 – 134,20 ₴
4-3) заяви про скасування тимчасового обмеження фізичної особи у праві виїзду за межі України;	0,2 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб		01.01.23 – 536,80 ₴
5) позовної заяви про захист честі та гідності фізичної особи, ділової репутації фізичної або юридичної особи, а саме:			

-позовної заяви немайнового характеру	0,4 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб	01.01.23 – 1073,60 €	
-позовної заяви про відшкодування моральної шкоди	1,5 % ціни позову, але не менше 1 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб	01.01.23 – не менше 2684,00 €	
6) апеляційної скарги на рішення суду; заяви про приєднання до апеляційної скарги на рішення суду; апеляційної скарги на судовий наказ, заяви про перегляд судового рішення у зв'язку з нововиявленими обставинами	150 % ставки, що підлягала сплаті при поданні позовної заяви, іншої заяви і скарги	150% ставки	
7) касаційної скарги на рішення суду, заяви про приєднання до касаційної скарги на рішення суду	200 % ставки, що підлягала сплаті при поданні позовної заяви, іншої заяви і скарги в розмірі оспорюваної суми	200% ставки	
8) виключено			
9) апеляційної і касаційної скарги на ухвалу суду; заяви про приєднання до апеляційної чи касаційної скарги на ухвалу суду	юридічною особою	1 розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб	01.01.23 – 2684,00 €
	фізичною особою або фізичною особою-підприємцем	0,2 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб	01.01.23 – 536,80 €
2. За подання до господарського суду:			
1) позовної заяви майнового характеру	1,5 % ціни позову, але не менше 1 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб та не більше 350 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб	01.01.23 – не менше 2684,00 € – не більше 939400,00 €	
2) позовної заяви немайнового характеру	1 розмір мінімальної зарплати	01.01.23 – 2684,00 €	
2-1) заяви про видачу судового наказу	0,1 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб	01.01.23 – 268,40 €	
2-2) заяви про скасування судового наказу	0,05 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб	01.01.23 -- 134,20 €	
3) заяви про вжиття запобіжних заходів та забезпечення позову; заяви про видачу виконавчого документа на підставі рішення іноземного суду; заяви про скасування рішення третейського суду; заяви про видачу виконавчого документа на примусове виконання рішення третейського суду; заяви про роз'яснення судового рішення	0,5 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб	01.01.23 – 1342,00 €	
4) апеляційних скарг у справі про банкрутство; заяви про перегляд судового рішення у зв'язку з нововиявленими обставинами	150 % ставки, що підлягала сплаті при поданні позовної заяви, іншої заяви і скарги	150% ставки	
5) касаційної скарги на рішення суду; касаційних скарг у справі про банкрутство	200 % ставки, що підлягала сплаті при поданні позовної заяви, іншої заяви і скарги	200% ставки	
6) виключено			
7) апеляційної і касаційної скарги на ухвалу суду; заяви про приєднання до апеляційної чи касаційної скарги на ухвалу суду	1 розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб	01.01.23 – 2684,00 €	
8) заяви про затвердження плану санації до порушення провадження у справі про банкрутство	2 розміри прожиткового мінімуму для працездатних осіб	01.01.23 – 5368,00 €	
9) заяви про порушення справи про банкрутство	10 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб	01.01.23 – 26840,00 €	
10) заяви кредиторів, які звертаються з грошовими вимогами до боржника після оголошення про порушення справи про банкрутство, а також після повідомлення про визнання боржника банкрутом; заяви про визнання правочинів (договорів) недійсними та спростування майнових дій боржника в межах провадження у справі про банкрутство; заяви про розірвання мирової угоди, укладеної у справі про банкрутство, або визнання її недійсною	2 розміри прожиткового мінімуму для працездатних осіб	01.01.23 – 5368,00 €	
3. За подання до адміністративного суду:			

1) адміністративного позову:			
-майнового характеру, який подано:	суб'єктом владних повноважень, юридичною особою	1,5% ціни позову, але не менше 1 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб і не більше 10 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб	01.01.23 – не менше 2684,00 ₴ і не більше 26840,00 ₴
	фізичною особою або фізичною особою - підприємцем	1 % ціни позову, але не менше 0,4 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб та не більше 5 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб	01.01.23 – не менше 1073,60 ₴ та не більше 13420,00 ₴
-немайнового характеру, який подано:	суб'єктом владних повноважень, юридичною особою	1 розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб	01.01.23 – не менше 2684,00 ₴
	фізичною особою або фізичною особою - підприємцем	0,4 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб	01.01.23 – не менше 1073,60 ₴
2) апеляційної скарги на рішення суду, заяви про приєднання до апеляційної скарги на рішення суду, заяви про перегляд судового рішення у зв'язку з нововиявленими обставинами	150 % ставки, що підлягала сплаті при поданні позовної заяви, іншої заяви і скарги, але не більше 15 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб		150% ставки
3) касаційної скарги на рішення суду, заяви про приєднання до касаційної скарги на рішення суду	200 % ставки, що підлягала сплаті при поданні позовної заяви, але не більше 20 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб		200% ставки
4) виключено			
5) апеляційної і касаційної скарг на ухвалу суду, заяви про приєднання до апеляційної чи касаційної скарги на ухвалу суду	1 розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб		01.01.23 – 2684,00 ₴
6) заяви про забезпечення доказів або позову, заяви про видачу виконавчого документа на підставі рішення іноземного суду, заяви про зміну чи встановлення способу, порядку і строку виконання судового рішення	0,3 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб		01.01.23 – 805,20 ₴
4. За видачу судами документів:			
1) за повторну видачу копії судового рішення	0,003 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб за кожний аркуш паперу		01.01.23 – 8,05 ₴
2) виключено			
3) виключено			
4) за видачу в електронному вигляді копії технічного запису судового засідання	0,03 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб за кожний аркуш паперу		01.01.23 – 80,52 ₴
5) за виготовлення копії судового рішення у разі, якщо особа, яка не бере (не брала) участі у справі, якщо судові рішення безпосередньо стосуються її прав, свобод, інтересів чи обов'язків, звертається до апарату відповідного суду з письмовою заявою про виготовлення такої копії згідно із Законом України "Про доступ до судових рішень"	0,003 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб за кожний аркуш паперу		01.01.23 – 8.05 ₴
6) за виготовлення копій документів, долучених до справи	0,003 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб за кожний аркуш паперу		01.01.23 – 8.05 ₴
5.У разі ухвалення судом постанови про накладення адміністративного стягнення:			
У разі ухвалення судом постанови про накладення адміністративного стягнення	0,2 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб		01.01.23 – 536,80 ₴

3. При поданні до суду процесуальних документів, передбачених частиною другою цієї статті, в електронній формі - застосовується коефіцієнт 0,8 для пониження відповідного розміру ставки судового збору.

Стаття 3. Об'єкти справляння судового збору

1. Судовий збір справляється:

- за подання до суду позовної заяви та іншої заяви, передбаченої процесуальним законодавством;
- за подання до суду апеляційної і касаційної скарги на судові рішення, заяви про перегляд судового рішення у зв'язку з нововиявленими обставинами, заяви про скасування рішення третейського суду, заяви про видачу виконавчого документа на примусове виконання рішення третейського суду та заяви про перегляд судових рішень Верховним Судом України;
- за видачу судами документів;
- у разі ухвалення судового рішення, передбаченого цим Законом.

2. Судовий збір не справляється за подання:

- 1) заяви про перегляд Верховним Судом України судового рішення у разі встановлення міжнародною судовою установою, юрисдикція якої визнана Україною, порушення Україною міжнародних зобов'язань при вирішенні справи судом;
{Пункт 2 виключено}
- 3) заяви про зміну чи встановлення способу, порядку і строку виконання судового рішення;
- 4) заяви про поворот виконання судового рішення;
- 5) заяви про винесення додаткового судового рішення;
- 6) заяви про розірвання шлюбу з особою, визнаною в установленому законом порядку безвісно відсутньою;
- 7) заяви про встановлення факту каліцтва, якщо це необхідно для призначення пенсії або одержання допомоги за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням;
- 8) заяви про встановлення факту смерті особи, яка пропала безвісти за обставин, що загрожували їй смертю або дають підстави вважати її загиблою від певного нещасного випадку внаслідок надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру;
{Пункт 9 виключено}
{Пункт 10 виключено}
- 11) заяви про надання особі психіатричної допомоги в примусовому порядку;
- 12) заяви про обов'язкову госпіталізацію до протитуберкульозного закладу;
- 12-1) заяви про видачу обмежувального припису;
- 13) позовної заяви про відшкодування шкоди, заподіяної особі незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим або органу місцевого самоврядування, їх посадовою або службовою особою, а так само незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури або суду;
- 14) заяви, апеляційної та касаційної скарги про захист прав малолітніх чи неповнолітніх осіб;
- 15) клопотання про визнання і виконання рішення іноземного суду відповідно до міжнародного договору України, згоду на обов'язковість якого надано Верховною Радою України та яким не передбачено плату під час звернення до суду, подання апеляційної та касаційної скарги у таких справах;
- 16) заяви про встановлення факту смерті особи, яка загинула або пропала безвісти в районах проведення воєнних дій або антитерористичних операцій та здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях;
- 17) позовної заяви у справах про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави;
- 18) позовної заяви, апеляційної скарги у справах про тимчасове обмеження права громадян України на виїзд за межі території України;
- 19) позовної заяви, апеляційної скарги у справах про заборону політичної партії, анулювання реєстраційного свідоцтва політичної партії.

Стаття 4. Розміри ставок судового збору

1. Судовий збір справляється у відповідному розмірі від прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого законом на 1 січня календарного року, в якому відповідна заява або скарга подається до суду, - у відсотковому співвідношенні до ціни позову та у фіксованому розмірі.
2. Ставки судового збору встановлюються у таких розмірах.

Стаття 5. Пільги щодо сплати судового збору

1. Від сплати судового збору під час розгляду справи в усіх судових інстанціях звільняються:
 - 1) позивачі - у справах про стягнення заробітної плати та поновлення на роботі;
 - 2) позивачі - у справах про відшкодування шкоди, заподіяної каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я, а також смертю фізичної особи;
 - 3) позивачі - у справах про стягнення аліментів, збільшення їх розміру, оплату додаткових витрат на дитину, стягнення неустойки (пені) за прострочення сплати аліментів, індексацію аліментів чи зміну способу їх стягнення, а також заявники у разі подання заяви щодо видачі судового наказу про стягнення аліментів;
 - 4) позивачі - у справах щодо спорів, пов'язаних з виплатою компенсації, поверненням майна, або у справах щодо спорів, пов'язаних з відшкодуванням його вартості громадянам, реабілітованим відповідно до Закону України "Про реабілітацію жертв політичних репресій на Україні";
 - 5) особи, які страждають на психічні розлади, та їх представники - у справах щодо спорів, пов'язаних з розглядом питань стосовно захисту прав і законних інтересів особи під час надання психіатричної допомоги;
 - 6) позивачі - у справах про відшкодування матеріальних збитків, завданих внаслідок вчинення кримінального правопорушення;
 - 7) громадяни, які у випадках, передбачених законодавством, звернулися із заявами до суду щодо захисту прав та інтересів інших осіб;
 - 8) **особи з інвалідністю** внаслідок Другої світової війни та сім'ї воїнів (партизанів), які загинули чи пропали безвісти, і прирівняні до них у встановленому порядку особи;
 - 9) **особи з інвалідністю I та II груп, законні представники дітей з інвалідністю і недієздатних осіб з інвалідністю;**
 - 10) позивачі - громадяни, віднесені до 1 та 2 категорій постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи;
 - 11) виборці - у справах про уточнення списку виборців;
 - 12) військовослужбовці, військовозобов'язані та резервісти, які призвані на навчальні (або перевірочні) та спеціальні збори, - у справах, пов'язаних з виконанням військового обов'язку, а також під час виконання службових обов'язків;
 - 13) учасники бойових дій, постраждалі учасники Революції Гідності, Герої України - у справах, пов'язаних з порушенням їхніх прав;
 - 14) позивачі - у справах у порядку, визначеному статтею 12 Закону України "Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту";
 - 15) фізичні особи (крім суб'єктів підприємницької діяльності) - кредитори, які звертаються з грошовими вимогами до боржника щодо виплати заборгованості із заробітної плати, зобов'язань внаслідок заподіяння шкоди життю та здоров'ю громадян, виплати авторської винагороди та аліментів, - після оголошення про відкриття провадження у справі про банкрутство (неплатоспроможність), а також після повідомлення про визнання боржника банкрутом;
 - 15-1) органи місцевого самоврядування - за подання заяви про визнання спадщини відумерлою;
 - 16) позивачі - за подання позовів щодо спорів, пов'язаних з наданням статусу учасника бойових дій відповідно до пунктів 19-21 частини першої статті 6 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту";
 - 17) засуджені до покарання у виді довічного позбавлення волі, позбавлення волі на певний строк та до покарань, не пов'язаних з позбавленням волі, а також особи, взяті під варту, - у справах, пов'язаних із питаннями, які вирішуються судом під час виконання вироку відповідно до статті 537 Кримінального процесуального кодексу України, у разі відсутності на їхніх особових рахунках коштів, достатніх для сплати судового збору.
{Пункт 18 виключено}
{Пункт 19 виключено}
 - 20) центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю, його територіальні органи;
 - 21) заявники - у справах за заявами про встановлення факту народження або смерті, поданих у зв'язку із воєнним станом, надзвичайним станом, збройною агресією, збройним конфліктом, тимчасовою окупацією території України, надзвичайними ситуаціями природного чи техногенного характеру;
 - 22) позивачі - у справах за позовами до держави-агресора Російської Федерації про відшкодування завданої майнової та/або моральної шкоди у зв'язку з тимчасовою окупацією території України, збройною агресією, збройним конфліктом, що призвели до вимушеного переселення з тимчасово окупованих територій України, загибелі, поранення, перебування в полоні, незаконного позбавлення волі або викрадення, а також порушення права власності на рухоме та/або нерухоме майно;
 - 23) позивачі - за подання позовів щодо оскарження рішень Національної комісії з реабілітації у правовідносинах, що виникли на підставі Закону України "Про реабілітацію жертв репресій комуністичного тоталітарного режиму 1917-1991 років";
 - 24) Фонд гарантування вкладів фізичних осіб - за подання позовів, предметом яких є відшкодування шкоди (збитків), у порядку, визначеному статтею 52 Закону України "Про систему гарантування вкладів фізичних осіб";

25) центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері стягнення в дохід держави активів осіб, щодо яких застосовано санкції, - у справах про застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини першої статті 4 Закону України "Про санкції";

26) Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення на час дії воєнного стану - за подання позовів, предметом яких є стягнення штрафу;

27) центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, його територіальні органи - в частині стягнення сум податкового боргу, заборгованості зі сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Стаття 6. Порядок сплати судового збору

1. Судовий збір перераховується у безготівковій або готівковій формі, у тому числі з використанням електронного платіжного засобу або за допомогою платіжних пристроїв, в тому числі з використанням платіжних систем через мережу Інтернет у режимі реального часу.

За подання до суду процесуальних документів в електронній формі судовий збір може бути сплачено за допомогою Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи та з використанням платіжних систем через мережу Інтернет у режимі реального часу.

Сплата судового збору за допомогою електронного платіжного засобу оформляється квитанцією платіжного терміналу, чеком банкомата, сліпом або іншими документами за операціями з використанням електронних платіжних засобів у паперовій або електронній формі.

Сплата судового збору за допомогою платіжного пристрою оформляється за допомогою касового документа (квитанції, чека тощо), який містить усі обов'язкові реквізити касового документа.

За подання нерезидентами позовів, ціна яких визначається в іноземній валюті, судовий збір може сплачуватися нерезидентами в іноземній валюті з урахуванням офіційного курсу гривні до іноземної валюти, встановленого Національним банком України на день сплати.

За подання позовів, ціна яких визначається в іноземній валюті, судовий збір сплачується у гривнях з урахуванням офіційного курсу гривні до іноземної валюти, встановленого Національним банком України на день сплати.

2. У разі якщо судовий збір сплачується за подання позовної заяви до суду в розмірі, визначеному з урахуванням ціни позову, а встановлена при цьому позивачем ціна позову не відповідає дійсній вартості спірного майна або якщо на день подання позову неможливо встановити точну його ціну, розмір судового збору попередньо визначає суд з подальшою сплатою недоплаченої суми або з поверненням суми переплати судового збору відповідно до ціни позову, встановленої судом у процесі розгляду справи.

У разі якщо розмір позовних вимог збільшено або пред'явлено нові позовні вимоги, недоплачену суму судового збору необхідно сплатити до звернення до суду з відповідною заявою. У разі зменшення розміру позовних вимог питання щодо повернення суми судового збору вирішується відповідно до статті 7 цього Закону.

3. За подання позовної заяви, що має одночасно майновий і немайновий характер, судовий збір сплачується за ставками, встановленими для позовних заяв майнового та немайнового характеру.

У разі коли в позовній заяві об'єднано дві і більше вимог немайнового характеру, судовий збір сплачується за кожну вимогу немайнового характеру.

За подання позовної заяви про розірвання шлюбу з одночасним поділом майна судовий збір справляється за розірвання шлюбу і за поділ майна.

4. Якщо скаргу (заяву) подано про перегляд судового рішення в частині позовних вимог (сум, що підлягають стягненню за судовим рішенням), судовий збір за подання скарги (заяви) вираховується та сплачується лише щодо перегляду судового рішення в частині таких позовних вимог (оспорюваних сум).

5. За повторно подані позови, що раніше були залишені без розгляду, судовий збір сплачується на загальних підставах.

6. За подання зустрічних позовних заяв, а також заяв про вступ у справу третіх осіб із самостійними позовними вимогами судовий збір справляється на загальних підставах.

У разі вибуття із справи позивача судовий збір сплачується його правонаступником, якщо збір не був сплачений.

У разі роз'єднання судом позовних вимог судовий збір, сплачений за подання позову, не повертається і перерахунок не здійснюється. Після роз'єднання судом позовних вимог судовий збір повторно не сплачується.

7. У разі якщо позов подається одночасно кількома позивачами до одного або кількох відповідачів, судовий збір обчислюється з урахуванням загальної суми позову і сплачується кожним позивачем пропорційно долі поданих кожним з них вимог окремим платіжним документом.

У разі коли позов немайнового характеру подається одночасно кількома позивачами до одного або кількох відповідачів, судовий збір сплачується кожним позивачем окремим платіжним документом у розмірах, установлених статтею 4 цього Закону за подання позову немайнового характеру.

Судовий збір справляється з урахуванням загальної суми позову також у разі:

- подання позову одним позивачем до кількох відповідачів;
- об'єднання суддею в одне провадження кількох однорідних позовних вимог.

8. Розподіл судового збору між сторонами та перевірка повноти сплати судового збору здійснюються відповідно до процесуального законодавства.

Стаття 7. Повернення судового збору

1. Сплачена сума судового збору повертається за клопотанням особи, яка його сплатила за ухвалою суду в разі:

- 1) зменшення розміру позовних вимог або внесення судового збору в більшому розмірі, ніж встановлено законом;
- 2) повернення заяви або скарги;
- 3) відмови у відкритті провадження у справі в суді першої інстанції, апеляційного та касаційного провадження у справі;
- 4) залишення заяви або скарги без розгляду (крім випадків, якщо такі заяви або скарги залишені без розгляду у зв'язку з повторним неприбуттям або залишенням позивачем судового засідання без поважних причин та неподання заяви про розгляд справи за його відсутності, або неподання позивачем витребуваних судом матеріалів, або за його заявою (клопотанням);

5) закриття (припинення) провадження у справі (крім випадків, якщо провадження у справі закрито у зв'язку з відмовою позивача від позову і така відмова визнана судом), у тому числі в апеляційній та касаційній інстанціях.

2. У випадках, установлених пунктом 1 частини першої цієї статті, судовий збір повертається в розмірі переплаченої суми; в інших випадках, установлених частиною першою цієї статті, - повністю.

3. У разі укладення мирової угоди до прийняття рішення у справі судом першої інстанції, відмови позивача від позову, визнання позову відповідачем до початку розгляду справи по суті суд у відповідній ухвалі чи рішенні у порядку, встановленому законом, вирішує питання про повернення позивачу з державного бюджету 50 відсотків судового збору, сплаченого при поданні позову, а в разі якщо домовленості про укладення мирової угоди, відмову позивача від позову або визнання позову відповідачем досягнуто сторонами за результатами проведення медіації - 60 відсотків судового збору, сплаченого при поданні позову.

4. У разі укладення мирової угоди, відмови від позову, визнання позову відповідачем на стадії перегляду рішення в апеляційному чи касаційному порядку суд у відповідній ухвалі у порядку, встановленому законом, вирішує питання про повернення скаргнику (заявнику) з державного бюджету 50 відсотків судового збору, сплаченого ним при поданні відповідної апеляційної чи касаційної скарги, а в разі якщо домовленості про укладення мирової угоди, відмову позивача від позову або визнання позову відповідачем досягнуто сторонами за результатами проведення медіації - 60 відсотків судового збору, сплаченого при поданні відповідної апеляційної чи касаційної скарги.

5. Повернення сплаченої суми судового збору здійснюється в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади із забезпечення реалізації державної фінансової політики.

Стаття 8. Відстрочення та розстрочення сплати судового збору, зменшення його розміру або звільнення від його сплати

1. Враховуючи майновий стан сторони, суд може своєю ухвалою за її клопотанням відстрочити або розстрочити сплату судового збору на певний строк, але не довше ніж до ухвалення судового рішення у справі за таких умов:

- 1) розмір судового збору перевищує 5 відсотків розміру річного доходу позивача - фізичної особи за попередній календарний рік; або
- 2) позивачами є:
 - а) військовослужбовці;
 - б) батьки, які мають дитину віком до чотирнадцяти років або **дитину з інвалідністю**, якщо інший з батьків ухиляється від сплати аліментів;
 - в) одинокі матері (батьки), які мають дитину віком до чотирнадцяти років або **дитину з інвалідністю**;
 - г) члени малозабезпеченої чи багатодітної сім'ї;
 - г) особа, яка діє в інтересах малолітніх чи неповнолітніх осіб та осіб, які визнані судом недієздатними чи дієздатність яких обмежена; або

3) предметом позову є захист соціальних, трудових, сімейних, житлових прав, відшкодування шкоди здоров'ю.

2. Суд може зменшити розмір судового збору або звільнити від його сплати на підставі, зазначеній у частині першій цієї статті.